

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧУГУЄВО-БАБЧАНСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. директора Чугуєво-
Бабчанського лісового фахового
коледжу
(наказ від 30.08.2024 № 60)

Валерій СОЛОДОВНИК

ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма	Мисливське господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство

2024 рік

Укладачі:

Літвінова Н.М., викладач спеціальних дисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Дегтярьов М.М., викладач спеціальних дисциплін Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Програма складена на основі освітньо-професійної програми Мисливське господарство для підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр за спеціальністю 205 Лісове господарство

Розглянуто і схвалено цикловою комісією спеціальності 205 Лісове господарство Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу

Протокол від 27.06. 2024 №7

Голова циклової комісії Надія ЛІТВІНОВА.

Погоджено методичною радою Чугуєво-Бабчанського лісового фахового коледжу
Протокол від 28.06.2024 №6

Пояснювальна записка

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти за ОПС фаховий молодший бакалавр здійснюється після завершення теоретичної і практичної частин навчання з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньої та кваліфікаційної підготовки випускника вимогам освітньо-професійної програми за спеціальністю 205 Лісове господарство та відбувається у формі комплексного кваліфікаційного екзамену.

До складання комплексного кваліфікаційного екзамену (далі ККЕ) допускаються студенти, які виконали індивідуальний навчальний план. Студенти забезпечуються програмою комплексного екзамену не пізніше ніж за чотири місяці до проведення атестації. Комплексний кваліфікаційний екзамен повинен визначати рівень засвоєння здобувачами навчального матеріалу фахових дисциплін, уміння застосовувати отримані знання в професійній діяльності, розв'язувати типові ситуації, завдання системи управління підприємством, сприяти успішному працевлаштуванню в умовах конкурентного середовища.

Програма проведення комплексного кваліфікаційного екзамену для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 205 Лісове господарство освітньо-професійної програми Мисливське господарство містить компетентності та результати навчання, перелік дисциплін, тем з кожної дисципліни, що виносяться на кваліфікаційний екзамен, критерії оцінювання результатів комплексного кваліфікаційного екзамену, перелік рекомендованої літератури для підготовки до екзамену, приклад завдань екзаменаційного білету.

Кваліфікаційний екзамен для студентів освітньо-професійної програми Мисливське господарство проводиться з таких навчальних дисциплін:

«Мисливствознавство», «Товарознавство продукції мисливських господарств», «Основи ветеринарії та зоогієни», «Лісівництво», «Організація, економіка та економічний аналіз лісомисливських господарств», «Охорона праці в галузі».

Зміст завдань, що виносяться на комплексний кваліфікаційний екзамен, орієнтується на діагностику рівня опанування фаховими молодшими бакалаврами компетентностей та результатів навчання, які визначені в освітньо-професійній програмі:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, громадянина України.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність демонструвати базові знання з дисциплін фундаментальної та природничо-наукової підготовки, в обсязі, необхідному для освоєння професійних дисциплін й уміння їх використовувати в обраній професії.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати знання і уміння з лісівничих дисциплін та досліджень й практичний досвід ведення лісового та мисливського господарства у виробничій діяльності.

СК7. Здатність реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень, їх біологічної стійкості, ощадливого використання лісових ресурсів.

СК9. Здатність розуміти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

СК12. Здатність формувати екологічне мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля.

Результати навчання (РН):

РН.1 Застосовувати базові гуманітарні, природничо-наукові та професійні знання для вирішення виробничих завдань лісогосподарської галузі.

РН.4 Застосовувати знання про процеси росту і розвитку лісостанів, знати сучасні теоретичні та практичні засади ведення лісового, мисливського господарств.

РН.6 Застосовувати знання із економіки, законодавчих актів, нормативно - довідкових матеріалів, організаційно-управлінської документації для ефективної організації виробництва.

РН.14 Спілкуватись державною та іноземною мовами, у тому числі з професійних питань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Перелік дисциплін і тем, що виносяться на комплексний кваліфікаційний екзамен.

Екзаменаційний білет формується в середовищі Microsoft Forms і складається з теоретичного блоку (тестів) та практичного (3 задачі). Перелік питань із 6 навчальних дисциплін, які формують спеціальні компетентності, узгоджуються на засіданні циклової комісії 205 Лісове господарство. Розподіл кількості тестових завдань між предметами здійснюється пропорційно до їхнього обсягу в кредитах ECTS у межах загального навчального навантаження обраних дисциплін.

Дисципліна «Мисливствознавство»:

«Мисливська вогнепальна зброя і техніка безпеки на полюванні»;

«Пошук дичини в угіддях та орієнтування на місцевості»;

«Організація та способи полювання»;

«Екологічні основи ведення мисливського господарства»;

«Поліпшення умов мешкання тварин».

Дисципліна «Товарознавство продукції мисливських господарств»:

«Вади пушно – хутрової сировини, причини їх виникнення і міри попередження»;

«Первинна обробка і дообробка пушно – хутрової сировини»;

«Зимові і весняні види хутряної сировини»;

«Мисливські трофеї»;

«Основи технології вичинки шкурок з метою отримання хутряного напівфабрикату»;

«Основи стандартизації і сортування пушно – хутрової сировини»;

«Методи розрахунку вартості пушно – хутрової сировини».

Дисципліна «Основи ветеринарії та зоогієни»:

«Інфекційні хвороби»;

«Вірусні хвороби»;

«Паразитарні хвороби»;

«Методи профілактики та вакцинації в дикій фауні»;

«Методи забору проб та експертизи»;
«Епізоотичний нагляд у мисливському господарстві».

Дисципліна «Лісівництво»:

«Поняття про природу лісу»;
«Поновлення лісу»;
«Ріст, розвиток і будова лісу»;
«Рубки з метою догляду за лісом»;
«Санітарні рубки»;
«Рубки головного користування»;
«Технологія та організація рубок».

Дисципліна «Організація, економіка та економічний аналіз лісомисливських господарств»:

«Організація та ведення лісомисливських господарств та користування мисливськими угіддями»;
«Мисливське упорядкування в мисливських господарствах», "Основи ціноутворення»;
«Організація господарської діяльності мисливських господарств»;
«Засоби виробництва»;
«Кадри, продуктивність праці»;
«Оплата праці в лісомисливських господарствах»;
«Економічна ефективність лісомисливських господарств».

Дисципліна «Охорона праці в галузі»:

«Система управління охороною праці на підприємствах»;
«Травматизм та професійні захворювання в галузі»;
«Розслідування нещасних випадків»;
«Спеціальний розділ охорони праці в галузі професійної діяльності»;
«Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах»;
«Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві».

2. Критерії оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту.

Національна шкала оцінювання знань студентів фахового коледжу.
Відповідь студента на комплексному екзамені оцінюється за 4-бальною шкалою.

Для оцінювання знань студента використовується бальна шкала:

1. Тестові завдання - 50 балів;
2. Практичне завдання - 10 балів;
3. Практичне завдання - 20 балів;
4. Практичне завдання – 20 балів.

Загальна кількість балів -100.

Оцінка «відмінно» (90–100 балів)

виставляється, якщо студент набрав:

45–50 балів за тестову частину;

45–50 балів за практичне завдання.

Студент дав правильні відповіді на 90-100% тестових завдань, розв'язав практичні задачі без помилок, обґрунтував розрахунки, зробив логічні та правильні висновки, вільно володіє науковою термінологією, чітко відповідає на додаткові запитання.

Оцінка «добре» (74–89 балів)

виставляється, якщо студент набрав:

37–44 бали за тестову частину;

37–44 бали за практичне завдання.

Допускаються окремі неточності в тестах (74-89% правильних відповідей) та незначні помилки в розрахунках, які не впливають суттєво на кінцевий результат. Логіка розв'язання правильна, висновки загалом обґрунтовані, на додаткові запитання відповідає правильно з незначними неточностями.

Оцінка «задовільно» (60–72 бали)

виставляється, якщо студент набрав:

30–36 балів за тестову частину;

30–36 балів за практичне завдання.

Тестові завдання виконані частково (60–72% правильних відповідей).

У практичному завданні допущені помилки, порушена послідовність розв'язання, однак використано в основному правильні формули. Висновки неповні або неточні. На додаткові запитання відповідає фрагментарно.

Оцінка «незадовільно» (менше 59 балів)

виставляється, якщо студент набрав:

менше 30 балів за тестову частину та/або

менше 30 балів за практичне завдання.

Студент дав правильних відповідей на тестові завдання 59% , не володіє базовими поняттями, неправильно застосовує формули або не може розв'язати практичні задачі. Відповіді на додаткові запитання відсутні або неправильні.

За національною шкалою	За шкалою фахового коледжу
Відмінно	5
Добре	4
Задовільно	3
Незадовільно з можливістю повторного складання (з наступного навчального року)	2

Схема переведення тестових балів у 4-бальну шкалу оцінювання знань студента

№ п/п	Кількість правильних відповідей (балів)теоретичної частини	Кількість правильних відповідей (балів)практичної частини	Кількості набраних балів (всього)	4-бальна шкала
1	45-50	45-50	90-100	відмінно
2	37-44	37-44	74-89	добре
3	30-36	30-36	60-73	задовільно
4	29 і менше	29 і менше	59 і менше	незадовільно

3. Рекомендована література для підготовки до комплексного кваліфікаційного екзамену.

1. В.Є.Свириденко Лісівництво: підручник. – К.: Арістей, 2008.
2. Маляр С.С. Основи ветеринарії. Хвороби диких тварин. Навчальний посібник.- Кочеток, 2004р.
3. В.П. Мазуренко, Д.Т. Віннічук Тваринництво, зоогігієна і ветеринарна санітарія: підручник. –Київ : Вища школа, 1995р.
4. А.О. Бондар, М.М. Поручник, Л.О.Тарасенко, В.О. Рудь: Гігієна тварин та

ветеринарна санітарія: навчальний посібник. -Миколаїв, 2018 р.

5. Р.О. Новіцький, В.І. Домніч Основи мисливствознавства: навчальний посібник-Дніпропетровськ, 2011р.
6. Бондаренко В.Д. Біотехнія. Навч. посібник. Ч.1 — Львів: ІЗМН, 1998.
7. Бондаренко В.Д. Біотехнія: Навч. посібник. – Ч. 2 —Львів: ІЗМН, 2001. – 203 с
8. А.Г. Данилкович ,О.В. Сангінова Якість шкіряно-хутрової сировини та продукції. Її вторинні ресурси. Монографія 2023р.
9. Бондаренко В.Д. «Мисливські трофеї», навчальний посібник-Київ, 1996 р.
10. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: навч. посіб.- Київ: Основа, 2011.

Приклад екзаменаційного білету

Назва закладу освіти: Чугуєво - Бабчанський лісовий фаховий коледж

Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 20 Аграрні науки і продовольство

Спеціальність: 205 Лісове господарство

Освітньо-професійна програма: Мисливське господарство

Екзаменаційний білет № 10

1. Теоретична частина.

Виконати тестові завдання з дисциплін «Мисливствознавство», «Товарознавство продукції мисливських господарств», «Лісівництво», «Основи ветеринарії та зоогієни», «Організація, економіка та економічний аналіз лісомисливських господарств», «Основи охорони праці».

2. Практична частина.

Завдання 1. (10 балів)

На шкурці зайця сірого, знятої «трубкою», є пліщина розміром 5 см × 3 см. Визначити величину вади у відсотках по відношенню до площі шкурки, довжина якої 55см, ширина 17см.

Завдання 2. (20 балів)

Визначити вид тварини за наданим фото. Описати її біологічні особливості.

Завдання 3. (20 балів)

Порядок проведення та способи полювання на фазана, сіру куріпку, перепела.

Приклади тестових завдань екзаменаційного білету

Рівень I (репродуктивний):

1. Який інструктаж не проводиться безпосередньо керівником робіт? (1 бал)

- а) позаплановий
- б) первинний
- в) цільовий
- г) вступний

2. Вид мух, личинки яких паразитують у ранах: (1 бал)

- А. кімнатна
- Б. жигалка
- В. вольфартова
- Г. Корівниця

3. За третім розрядом упорядковуються: (1 бал)

- А) Мисливські господарства площею від 5000 до 1000 га в межах лісгосподарських підприємств, рівень проведення біотехнічних і мисливсько-господарських заходів – середній.
- Б) Мисливські господарства, підпорядковані громадським та іншим організаціям з невисокою інтенсивністю проведення біотехнічних і мисливських заходів.
- В) Державні мисливські і лісомисливські господарства з високим рівнем ведення біотехнічних і мисливсько-господарських заходів, площею від 3000 до 5000 га.
- Г) Спеціалізовані мисливські господарства, які мають у своєму складі весь комплекс типів мисливських угідь.

Рівень II (аналітико-практичний)

4. Визначте два правильних твердження щодо права власності на мисливських тварин і користування угіддями: (2 бали)

- а) мисливські тварини є об'єктом права державної власності;

- б) користувач угідь є власником диких тварин;
- в) мисливські угіддя можуть надаватися у користування різним суб'єктам;
- г) право користування угіддями дорівнює праву власності на тварин.

5. Виберіть дві ознаки, що характеризують біотехнічні заходи (на відміну від добування дичини): (2 бали)

- а) спрямовані на поліпшення кормових умов;
- б) мають на меті вилучення тварин із популяції;
- в) включають створення захисних реміз;
- г) передбачають регулювання чисельності шляхом відстрілу.

6. Який вид розрахункової лісосіки головного користування є пріоритетним в Україні в умовах ведення сталого лісового господарства та чому він вважається найбільш обґрунтованим з точки зору невиснажливості використання лісових ресурсів? (2 бали)

- а) інтегральна – базується на сумарних запасах стиглих і перестійних насаджень без урахування їх приросту;
- б) по приросту – визначається за середнім річним приростом деревини і забезпечує збалансованість між рубками та відтворенням;
- в) по віку – встановлюється лише за площею стиглих насаджень без урахування продуктивності.

7. Завдання: Встановіть відповідність між видом мисливської тварини та її екологічною/мисливською характеристикою.

Вид мисливської тварини	Екологічна/мисливська характеристика тварини
1) Бобер європейський	А) Належить до хутрових звірів. Полювання зазвичай проводиться в осінньо-зимовий період заради цінного хутра
2) Козуля європейська	Б) Копитний звір. Полювання дозволено на самців та самок (відповідно до лімітів) у лісових та польових угіддях.
3) Лисиця руда	В) Напівводний гризун, полювання на якого вимагає спеціального дозволу (ліцензії) та використання капканів або рушниць.
4) Кабан дикий	Г) Всеїдний копитний звір, полювання на якого часто

	проводиться загоном у лісових угіддях.
	Д) Водоплавна дичина, що гніздиться на воді.